YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

2026-YIL / IYUL / 7-SON, I-QISM

Google Scholar
OpenAIRE
ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

ISSN: 2992-8982
https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 2026-yil, iyul.
I-qism

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:
Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor Genera's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:
""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali
O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

MHXS (IFRS) ASOSIDA MOLIYAVIY HISOBOT TUZISHNING KORXONA RENTABELLIGI VA TO'LOVGA QOBILIYATLILIGINI TAHLIL QILISHDAGI O'RNI 12
Urakova Maxsad Xakimovna
QAYTA TIKLANMAYDIGAN RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHDA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING O'RNI 18
Yusupova Jamila Karamatdinovna
COMPARATIVE ANALYSIS OF DIGITAL FINANCIAL TECHNOLOGIES FOR CREDIT RISK PREDICTION AND MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS BASED ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND BIG DATA ANALYTICS 21
Kholdorov Sardor Umarovich
O'ZBEKISTONDA AGROINVESTITSIYALARNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI 28
Yusupov Komaliddin Baxtiyor o'g'li
O'ZBEKISTONDA NOGIRONLIGI BO'LGAN SHAXSLAR UCHUN ICHKI TURISTIK MAHSULOTLAR TAHLILI 33
Zoxidov Firuz Faxritdinovich
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯМИ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ НА ОСНОВЕ ИННОВАЦИОННОГО ПОДХОДА 38
Эргашбаева Нилуфар Мухаммадсайфуллаевна
MUSTAQIL TURISTLAR OQIMINI OSHIRISHDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBA VA UNI O'ZBEKISTON SHAROITIGA MOSLASHTIRISH IMKONIYATLARI 42
Muzaffarov Akmal Axmadovich
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА И ЧАТ-БОТОВ В СИСТЕМЕ РЕГУЛИРОВАНИЯ ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ 49
Ирматова Азиза Бахрамовна
OROL BO'YI MINTAQASIDA YASHIL IQTISODIYOT ASOSIDA AGROTURIZMNI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI (QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA) 56
Akramova Feruza
RECENT MEDICAL TOURISM RESEARCH IN THE WEB OF SCIENCE CORE COLLECTION 68
Hao Xiaohui
HARBIY XIZMATCHILARNI KIYIM-KECHAK BILAN TA'MINLASHDA ILG'OR XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDAN O'ZBEKISTONDA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI 76
Omonov Usmonqul Raxmonqul o'g'li
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH VA OSHIRISHNING ZAMONAVIY IQTISODIY MEXANIZMLARI 83
Inobatov Abror Boshlarovich
КОММУНАЛЬНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА И МЛАДЕНЧЕСКАЯ СМЕРТНОСТЬ: ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПО РЕГИОНАМ УЗБЕКИСТАНА ЗА 2012–2024 ГОДЫ 92
Мамбетсапаев Курбанияз Айниязович
АНАЛИЗ ФАКТОРОВ ФОРМИРОВАНИЯ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ 97
Ташмухамедова Карима Саматовна
СУТЬ УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЕЙ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ 104
Тарават Абдул Салам
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTITSIYALAR MANBALARI RIVOJLANISHINING MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI 112
Ibadullayev Dilshad Ibragimovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

BARQAROR SHAHARSOZLIKNI TA'MINLASHDA TRANSPORT INFRATUZILMASINING EKOLOGIK VA IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH 117
Permatov Ilxomjon Juraboyevich
O'ZBEKISTONDA BARQAROR SHAHARSOZLIKNI HUQUQIY ASOSLARINI RIVOJLANTIRISH 121
Inoyatova Gulnoz Kadamovna
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK OMILLARNING BINOLAR YEMIRILISHIGA TA'SIRINI KOMPLEKS BAHOLASH VA ULARNI KAMAYTIRISH USULLARI (TOSHKENT SHAHRI MISOLIDA) 125
Turabova Shodiya Anvarjon qizi
MHXSDA TUSHUM VA MOLIYAVIY INSTRUMENTLAR BO'YICHA PUL MABLAG'LARI OQIMINI HISOBGA OLISH 132
Eshonqulov Akmal Qudratovich
BOJXONA IMTIYOZLARINING DAVLAT BYUDJETI DAROMADLARIGA TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH 138
Latipov Jahongir Shavkatovich
O'ZBEKISTONDA XUSUSIY TA'LIM TIZIMIDA KADRLAR NOMUTANOSIBLIGI TENDENSIYALARI 144
Raxmatxo'jayev Axrolxo'ja Akmal o'g'li
EKOLOGIK TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR VA INNOVATSION USULLARNING SAMARADORLIGI 150
Usmanova Gulida Valiyevna
BUXORO VILOYATIDAGI KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARI TARMOQLARARO IQTISODIY SAMADORLIGI EKONOMETRIK TAHLILI 156
Nazarov Nazar G'ulom o'g'li
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KO'CHMAS MULK BOZORIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI 163
Sadikova Dildora Abdulla qizi
MAHALLALARDA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH EKOTIZIMINING FUNKSIONAL BOG'LIQLIGI 167
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich
СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫМИ ФИНАНСОВЫМИ ОПЕРАЦИЯМИ 172
Исмоилова Жасмина Ильхом кизи
SANOAT KLASTERLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING INNOVATSION FAOLIYATGA TA'SIRI 178
Mamadaliyev Anazxon Ziyodillayevich
XIZMATLAR SOHASIDA KICHIK BIZNES KORXONALARINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI 183
Ulmasova Oygul Baxtiyorovna
BIOLOGIK RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHDA INNOVATSION BOSHQARUV USULLARI 188
Babadjanov Akmal Shuxratovich
ZAMONAVIY JAMIYATDA AHOLINING EKOLOGIK MADANIYATINI YUKSALTIRISH MEXANIZMLARI 193
Xudoyberdiyev Norbek Komiljon o'g'li
O'ZBEKISTON KONTEKSTI: IQLIM O'ZGARISHI, OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGI VA MOSLASHTIRISH SIYOSATLARI 198
Haydarov Ibrohimxon Abbosxon o'g'li
TOVAR YETKAZIB BERISH ZANJIRI VA BOJXONA NAZORATINI BOSHQARISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI 202
Kilichov Nazar Bafoyevich

TA'LIM XIZMATLARI VA ULARNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI 208
Yusupova I.R.
OROLBO'YI HUDUDLARINING IJTIMOIYIQTISODIY SALOHIYATINI KOMPLEKS BAHOLASH VA USTUVOR RIVOJLANISH YO'NALISHLARI 212
Dosnazarov Kallibek Kalbayevich
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ПРЕДПРИЯТИЙ НА ФОРМИРОВАНИЕ ДОХОДОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА 222
Айтмуратов Кутлымурат Жалгасович
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALAR UCHUN KORPORATIV BOSHQARUV BO'YICHA IQTISODIY HAMKORLIK VA TARAQQIYOT TASHKILOTI (IHTT)NING YETAKCHI TAMOYILLARINI O'ZBEKISTON AMALIYOTIGA JORIY ETISH YO'NALISHLARI 227
Jumadullayeva Durdona Shuxrat qizi
TURIZM SOHASIDA KLASTERNI SHAKLLANTIRISH ASOSIDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 233
Abdurayimov O'ktam Abdug'ani o'g'li
EKOLOGIYAGA OID HUQUQBUZARLIKLAR TARKIBI 240
Majidova Shaxnoza Rustam qizi
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKINI BOSHQARISH VA MUAMMOLI KREDITLAR MUAMMOSI: TAHLIL VA YECHIMLAR 244
Qurbonov Ilhom Jumaqulovich
AGROTADBIRKORLIKDA OMILLAR SARFI ASOSIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH HAJMINING OSHISHIGA TA'SIRINI HUDUDIY BAHOLASH 248
Qurbonov Alisher Boboqulovich
ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL PROBLEMS IN THE IMPLEMENTATION OF INTERNAL STANDARDS IN AUDIT FIRMS OF UZBEKISTAN AND THEIR IMPACT ON THE QUALITY OF AUDIT SERVICES 256
Kamola Bobonarova
XIZMAT KO'RSATISH KORXONA MENEJMENTIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING NAZARIY ASOSLARI 262
Zohidov Jamshid Botirxonovich
SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI 267
Hakimov Ulug'bek Furqat o'g'li
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATI VA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI 272
Mirzabaev Xusniddin Muxamadjonovich
MILLIY HUNARMANDCHILIK SOHASINI HUDUDIY RIVOJLANTIRISHNING INTEGRAL BOSHQARUV MODELI VA UNI BAHOLASH 279
Yaxshiliqov Sardor Rustam o'g'li
O'ZBEKISTONDA SOLIQ SIYOSATINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: EKONOMETRIK TAHLIL 288
H.S. Bobojonov
OLIY TA'LIM TIZIMIGA XORIJIY INVESTITSIYALAR JALB QILISHNING USLUBIY ASOSLARI 294
Mamanazarov A.A.
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH SALOHIYATINI BOSHQARISH VA ISHLAB CHIQARISH XAVFSIZLIGI TA'MINLASHNING METODOLOGIK JIHATLARI 299
Gulmatov Sunnatillo Nurillayevich
BIOLOGIK AKTIVLAR SINTETIK VA ANALITIK HISOBINI TASHKIL ETISHDA ISHCHI HISOBVARAQLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH 308
Axmetova Salima Seytovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

HUDUD IQTISODIYOTIGA “YASHIL INVESTITSIYALAR”NI JALB QILISH MEXANIZMLARINING USLUBIY JIHATLARI 313
To‘xtayev Maqsud Mansurovich

TURIZM SOXASIDA XIZMATLAR SIFATIGA TA’SIR ETUVCHI ASOSIY OMILLAR (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA) 321
Suyunov R.G‘.

SOLIQ MA’MURCHILIGI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARINING JORIY ETISH ISTIQBOLLARI 326
Turdaliyev Eldor Sho‘xratjon o‘g‘li

AGROKLASTERLAR FAOLIYATINI RAQAMLI BOSHQARUV MEXANIZMLARI ASOSIDA SHAKLLANTIRISH VA TAKOMILLASHTIRISH 334
Berdiyev Abdumalik Hakimovich

AHOLI DEMOGRAFIK JARAYONLARINI STATISTIK TADQIQ ETISHDA KUZATUVLARNING O‘RNI VA O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 340
Siroj Zarina Rustambekovna

MECHANISMS FOR INCREASING THE EFFECTIVENESS OF USING ISLAMIC FINANCE INSTRUMENTS IN SMALL BUSINESS DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN 347
Toshxo‘jayev Abduqodirxon Abdulmanurxon ugli

KORPORATIV BOSHQARUVNING IQTISODIY MAZMUNI VA QURILISH KORXONALARI FAOLIYATIDAGI INSTITUTSIONAL AHAMIYATI 354
G‘iyosov Ilxom Karimovich

FORECASTING OF AGRICULTURAL PRODUCTION INDICATORS IN SURKHANDARYA REGION USING THE ARIMA MODEL 361
Abdurayimov Kamoliddin Khurram oglu

BARQAROR HOSILDORLIKNI TA’MINLASHNING IQTISODIY YONDASHUVLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 369
Turayeva Gulizahro

BARQAROR HOSILDORLIKNI TA'MINLASHNING IQTISODIY YONDASHUVLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Turayeva Gulizahro
Guliston davlat universiteti dotsenti
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
ORCID: 0000-0002-5764-315X
E-mail: zakhroturaeva@gmail.com

Annotatsiya. Maqolada jahon miqyosida oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash jarayonida agrar sohaning, xususan, donchilik tarmog'ining o'rni va ahamiyati ilmiy jihatdan asoslab beriladi. Tadqiqotda Sirdaryo viloyati misolida g'alla yetishtirish barqarorligining bugungi holati, uni ta'minlashga ta'sir etuvchi omillar va innovatsion texnologiyalarni joriy etish istiqbollari tahlil qilingan. Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundan iboratki, hududlarning yalpi don hosili bilan ta'minlanganlik darajasini **"barqarorligi yuqori"**, **"barqarorligi o'rta"**, **"barqarorligi past"** va **"barqaror emas"** toifalari asosida baholash imkonini beruvchi don ishlab chiqarish barqarorligining differensial indekslash usuli taklif etilgan.

Kalit so'zlar: donchilik tarmog'i, oziq-ovqat xavfsizligi, barqarorlik, Sirdaryo viloyati, innovatsion agrotexnologiyalar, resurslardan samarali foydalanish, barqarorlik indeksi, prognoz.

Аннотация. В статье научно обоснованы роль и значение аграрного сектора, в частности зернового хозяйства, в обеспечении продовольственной безопасности на мировом уровне. На примере Сырдарьинской области проведён анализ современного состояния устойчивости производства зерна, факторов, влияющих на её обеспечение, а также перспектив внедрения инновационных агротехнологий. Научная новизна исследования заключается в разработке метода дифференциального индексирования устойчивости производства зерна, позволяющего оценивать уровень обеспеченности регионов валовым сбором зерна по категориям **«высокая устойчивость»**, **«средняя устойчивость»**, **«низкая устойчивость»** и **«неустойчивое состояние»**.

Ключевые слова: зерновое хозяйство, продовольственная безопасность, устойчивость, Сырдарьинская область, инновационные агротехнологии, эффективное использование ресурсов, индекс устойчивости, прогноз.

Abstract. This article provides a scientific justification of the role and significance of the agricultural sector, particularly grain production, in ensuring global food security. Using the Syrdarya region as a case study, the research analyzes the current state of grain production sustainability, the factors affecting its stability, and the prospects for introducing innovative agricultural technologies. The scientific novelty of the study lies in the development of a **differential grain production sustainability indexing method**, which enables the assessment of regional grain production performance based on four categories: **highly sustainable**, **moderately sustainable**, **low sustainable**, and **unstable**.

Keywords: grain production, food security, sustainability, Syrdarya region, innovative agricultural technologies, efficient resource utilization, sustainability index, forecasting.

KIRISH

Jahon miqyosida va mamlakatlar oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda agrar sohaning o'rni kun sayin ortib bormoqda. Ayniqsa, donchilik tarmog'ini barqaror rivojlantirish nafaqat aholining kundalik iste'moli uchun eng zarur qishloq xo'jaligi mahsulotlari bilan ta'minlash, balki chorva mollarini parvarishlashda muhim bo'lgan ozuqa bazasini yaratishda ham asosiy omil sifatida namoyon bo'ladi. Goldman Sachs xalqaro konsalting kompaniyasi prognozlariga ko'ra, 2050-yilga borib dunyo aholisining 9,8 milliard kishiga yetishi natijasida oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi kamida 70 foizga oshirilishi zarurligi ta'kidlanadi. Boshqa tomondan, global iqlim o'zgarishi, ekologik va siyosiy inqirozlar natijasida oziq-ovqat xavfsizligi bo'yicha keskinlik yanada kuchayib bormoqda. Rivojlangan mamlakatlarda ushbu keskinlikni yumshatish uchun qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish, sohada innovatsiyalar va "yashil" texnologiyalarni izchil joriy etish, ekologik toza organik mahsulotlar yetishtirish bo'yicha maqsadli ilmiy tadqiqotlar yo'lga qo'yilmoqda. Don va uni qayta ishlash orqali olinadigan tayyor xalq iste'moli mahsulotlari ishlab chiqarish barqarorligini ta'minlash, ularni ekologik jihatdan sifatli saqlash hamda aholini sifatli don mahsulotlari bilan ta'minlash jarayonida donchilik tarmog'ining barqaror ishlashi alohida ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, 2030-yilgacha Sirdaryo viloyatida don ishlab chiqarish hajmini optimallashtirilgan innovatsion agrotexnologiyalar asosida oshirish bo'yicha prognoz parametrlari ishlab chiqildi. Natijalar don ishlab chiqarish barqarorligiga davlat siyosati, resurslar ta'minoti, innovatsion texnologiyalar va bozordagi raqobat omillari kompleks ta'sirini namoyon etadi.

O'zbekiston sharoitida ham mustaqillikning dastlabki yillaridan boshlab aholini don mahsulotlari bilan barqaror ta'minlash yo'nalishida chuqur iqtisodiy islohotlar amalga oshirildi. So'nggi yillarda gektaridan 55 s/ga dan yuqori hosil olinib, yalpi hosil hajmi 6,5-7,8 mln tonnani tashkil etgani, 2025-yilga kelib boshoqli donning o'rtacha hosildorligini 70 s/ga, 2030-yilga kelib 75 s/ga ga yetkazish strategik vazifa sifatida belgilanganligi buni tasdiqlaydi. Mazkur holat don ishlab chiqarish barqarorligini ilmiy asosda baholash, Sirdaryo viloyati sharoitida innovatsion texnologiyalarni joriy etgan holda istiqboldagi rivojlanish modellarini ishlab chiqishni taqozo etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Don ishlab chiqarish barqarorligi va oziq-ovqat xavfsizligi masalalari ko'plab xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy izlanishlarida o'rganilgan. Xususan, M.G. Ozerova, V.Z. Mazloev, V.V. Kuznetsov, I.V. Kursev, A.I. Altuxov kabi iqtisodchi olimlar don bozorini rivojlantirish, davlat aralashuvi va bozor mexanizmlarining o'zaro mutanosibligi, don mahsulotlari narxining shakllanishi hamda barqarorlik omillarini tahlil qilganlar. Mahalliy olimlardan R.H. Husanov, Q.A. Chariyev, N.S. Xushmatov, B.F. Sultanov, A.G. Ibragimov, G'. Qudratov, A. Ergashevlarning tadqiqotlarida donchilik tarmog'ini modernizatsiya qilish, resurslardan samarali foydalanish, don mahsulotlari bozorida raqobatni kuchaytirish hamda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish masalalari keng yoritilgan.

So'nggi yillarda don ishlab chiqarishning barqarorligini ta'minlash va oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlashda innovatsion agrotexnologiyalar, "yashil iqtisodiyot" tamoyillari, raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt yechimlaridan foydalanish masalalariga alohida e'tibor qaratilmoqda. Big Data va sun'iy intellekt asosida yer resurslarini boshqarish, hosildorlikni prognoz qilish, iqlim o'zgarishlari sharoitida adaptiv agrotexnologiyalarni tanlash bo'yicha tadqiqotlar ilmiy muhitda dolzarb yo'nalish sifatida shakllangan. Biroq mavjud adabiyotlar tahlili Sirdaryo viloyati miqyosida don ishlab chiqarish barqarorligini baholash uchun hududlar kesimida differensial mezonlar tizimini ishlab chiqish, yalpi don hosilining bugungi holatini va 2030-yilgacha bo'lgan istiqbolini kompleks tarzda modellashtirish zarurligini ko'rsatadi. Mazkur maqola aynan shu bo'shliqni qisman to'ldirishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda don ishlab chiqarish barqarorligini baholash va uning istiqboldagi rivojlanish tendensiyalarini aniqlashda tizimli, kompleks va qiyosiy yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqotning nazariy asosini oziq-ovqat xavfsizligi, agrar iqtisodiyot, barqaror rivojlanish hamda don bozorini boshqarish bo'yicha mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari tashkil etdi. Tadqiqot jarayonida ilmiy abstraksiyalash, tahlil va sintez, qiyosiy tahlil, iqtisodiy-statistik tahlil, dinamik qatorlar tahlili, indeks usuli, guruhlash, grafik va jadval tahlili usullaridan foydalanildi.

Hududlar kesimida don ishlab chiqarish barqarorligini baholash maqsadida differensial indekslash usuli qo‘llanildi. Mazkur usul asosida hududlar yalpi don hosili, hosildorlik, resurslar bilan ta’minlanganlik hamda ishlab chiqarish samaradorligi ko‘rsatkichlari bo‘yicha kompleks baholandi va barqarorligi yuqori, barqarorligi o‘rta, barqarorligi past hamda barqaror emas toifalariga ajratildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5853-son Farmoni bilan 2020-2030-yillarga mo‘ljallangan qishloq xo‘jaligini rivojlantirish strategiyasi, PF-60-son Farmoni bilan “Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi”, PQ-10 va PQ-168-son qarorlari bilan donchilik sohasini erkinlashtirish, raqobatni kuchaytirish, don korxonalarini bosqichma-bosqich xususiylashtirishga oid vazifalar belgilab berilgan. Mamlakatimizda so‘nggi besh yillikda gektardan o‘rtacha 55 s/ga va undan yuqori hosil olinishi, yalpi hosil hajmining 6,5–7,8 mln tonna atrofida shakllanayotgani don ishlab chiqarish barqarorligi yo‘lida muhim natija hisoblanadi.

Biroq Sirdaryo viloyati misolida o‘tkazilgan tahlillar quyidagilarni ko‘rsatadi:

- resurslar ta’minotida, ayniqsa, yuqori sifatli urug‘lik, mineral o‘g‘itlar va yoqilg‘i-moylash materiallarida beqarorlik;
- donni yig‘ib olish, dastlabki saqlash va tashish zanjirida yo‘qotishlarning yuqoriligi;
- bozor infratuzilmasi va birja savdolarini raqamlashtirish jarayonlarining yetarlicha tez bormayotgani.

1-jadval

O‘zbekistonda g‘alla yetishtirish ko‘rsatkichlari dinamikasi (2019–2024 yillar)

Yil	Ekin maydoni, mln ga	O‘rtacha hosildorlik, s/ga	1 gektardan hosil, t/ga	Yalpi hosil, mln t
2019	1,35	56,0	5,60	7,56
2020	1,34	57,0	5,70	7,64
2021	1,33	58,0	5,80	7,71
2022	1,32	59,0	5,90	7,79
2023	1,31	60,0	6,00	7,86
2024*	1,30	60,5	6,05	7,87

* 2024-yil – dastlabki ma’lumot

Muallif hisob-kitoblari asosida

1-rasm. O‘zbekistonda g‘alla yetishtirish ko‘rsatkichlari dinamikasi (2019–2024 yillar)[1]

Jadval asosida qisqa tahlil qiladigan bo‘lsak:

Ekin maydoni dinamikasi. Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, 2019-yildagi 1,35 mln gektar ekin maydoni 2024-yilga borib 1,30 mln gektarga biroz qisqargan. Bu yer resurslaridan samaraliroq foydalanish, sifatsiz maydonlarni qisqartirish va intensiv texnologiyalarni joriy etish siyosati bilan izohlanadi.

Hosildorlikning oshishi. Shu davrda o‘rtacha hosildorlik 56 s/ga dan 60,5 s/ga gacha ko‘tarilgan. Bu yuqori hosilli navlar, innovatsion agrotexnologiyalar, raqamli monitoring va agrotexnik tadbirlarning o‘z vaqtida bajarilishi natijasi sifatida baholanishi mumkin.

Yalpi hosil barqaror o‘smoqda. Ekin maydoni biroz kamayishiga qaramay, hosildorlikning doimiy o‘sishi hisobiga yalpi hosil 2019-yildagi 7,56 mln t dan 2024-yilda taxminan 7,87 mln t ga yetgan. Bu intensiv rivojlanish modelining ustunligini ko‘rsatadi.

Barqarorlik va samaradorlik. Oxirgi besh yillik tendensiya (2020–2024) shuni ko‘rsatadiki, g‘alla ishlab chiqarishning o‘sishi ekin maydonini kengaytirish hisobiga emas, balki hosildorlikni oshirish va resurslardan samarali foydalanish hisobiga ta’minlanmoqda.

1 Muallifning ekonometrik hisob-kitoblari va tadqiqot natijalari asosida tuzilgan

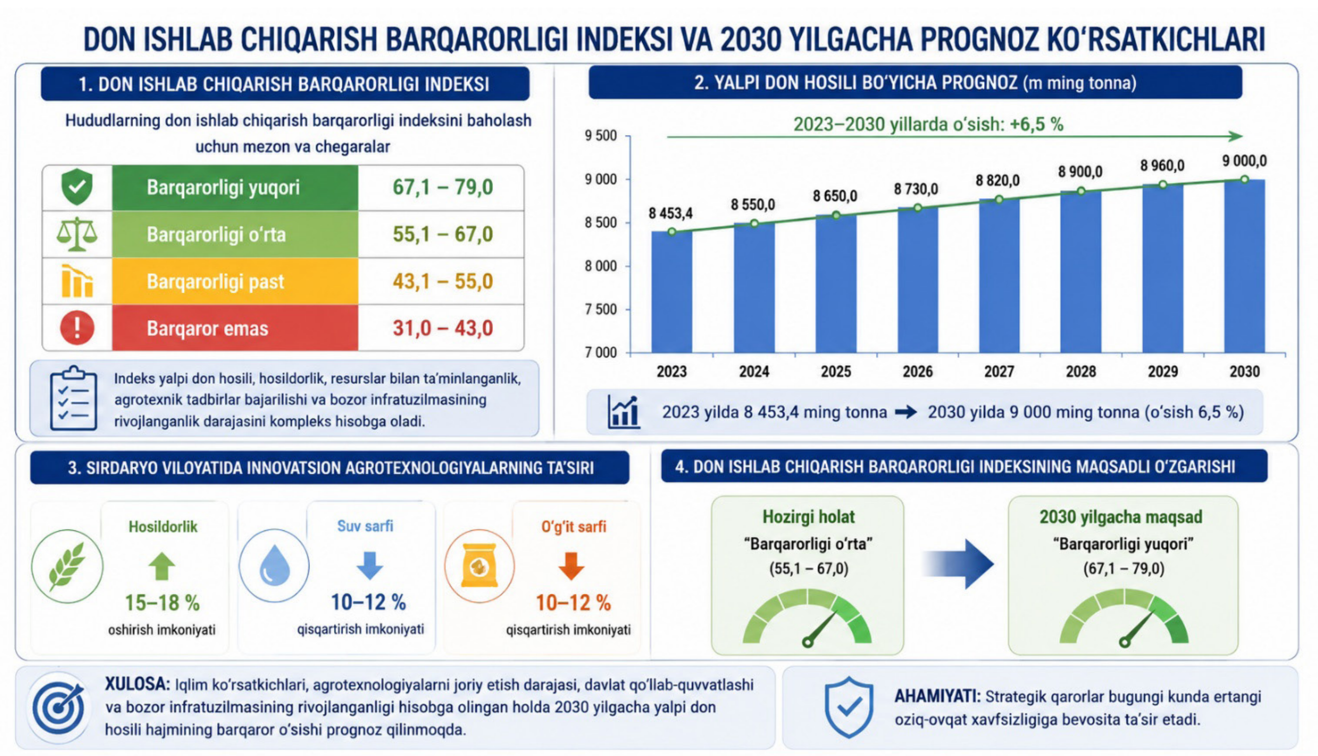

2-rasm. Don ishlab chiqarish barqarorligi indeksi va 2030-yilgacha prognoz ko‘rsatkichlari[2]

2-rasmda don ishlab chiqarish barqarorligini kompleks baholash hamda 2030-yilgacha prognoz ko‘rsatkichlari aks ettirilgan. Tadqiqot doirasida ishlab chiqilgan don ishlab chiqarish barqarorligi indeksi hududlarni to‘rtta toifaga ajratish imkonini beradi: barqarorligi yuqori (67,1–79,0), barqarorligi o‘rta (55,1–67,0), barqarorligi past (43,1–55,0) va barqaror emas (31,0–43,0). Mazkur indeks yalpi don hosili, hosildorlik, resurslar bilan ta’minlanganlik, agrotexnik tadbirlarning bajarilish darajasi hamda bozor infratuzilmasining rivojlanganligini kompleks baholashga asoslangan. Ekonometrik modellashtirish natijalariga ko‘ra, mamlakatda yalpi don hosili hajmi 2023-yildagi 8 453,4 ming tonnadan 2030-yilga kelib 9 000 ming tonnagacha, ya’ni 6,5 foizga oshishi prognoz qilinmoqda. Ushbu o‘sish innovatsion agrotexnologiyalarni joriy etish, resurslardan samarali foydalanish va davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarining takomillashuvi bilan izohlanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqotlar Sirdaryo viloyati va umuman respublikada don ishlab chiqarish barqarorligini ta’minlash masalasi kompleks va ko‘p qirrali yondashuvni talab etishini ko‘rsatdi. Ilmiy yangilik sifatida taklif etilgan hududlar kesimida don bilan ta’minlanganlik barqarorligini differensial baholash usuli donchilik tarmog‘ini boshqarishda, davlat qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirishda, resurslar taqsimotini optimallashtirishda samarali instrument bo‘lib xizmat qiladi. Shuningdek, 2030-yilgacha bo‘lgan prognozlar innovatsion agrotexnologiyalarni jadallashtirish, don bozorini raqamlashtirish, don ishlab chiqaruvchilarni texnik modernizatsiyalashni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash choralari natijasida don ishlab chiqarish barqarorligini sezilarli darajada oshirish mumkinligini tasdiqlaydi. Tadqiqot natijalari tegishli vazirlik va idoralar, donchilik korxonalari hamda fermer xo‘jaliklari uchun amaliy ahamiyatga ega bo‘lib, don ishlab chiqarish barqarorligini ta’minlash bo‘yicha dasturlarni ishlab chiqishda foydalanish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Husanov R.H., Chariyev Q.A., Xushmatov N.S. Donchilik tarmog‘ini rivojlantirishning iqtisodiy asoslari. – Toshkent, 2019.
2. Aliyev Ya.E. Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari, agroresurslar va agroxizmatlar bozorini rivojlantirish yo‘nalishlari. – Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2020.

2 Muallifning ekonometrik hisob-kitoblari va tadqiqot natijalari asosida tuzilgan

3. Turayeva G. INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN LEADING WHEAT-PRODUCING COUNTRIES // Muhandislik va iqtisodiyot. – 2025. – T. 3. – № 12.
4. Gulizahro T. TECHNICAL MODERNIZATION IN THE GRAIN SECTOR: FOREIGN EXPERIENCE AND INNOVATION EFFICIENCY // Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика). – 2026. – № 14(I). – B. 1141–1148.
5. FAO. The State of Food Security and Nutrition in the World 2024. – Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2024.
6. OECD/FAO. OECD-FAO Agricultural Outlook 2025–2034. – Paris: OECD Publishing; Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2025.

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV
Musahhih: Zokir ALIBEKOV
Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 7/1

© Materiallar ko'chirib bosilganda ""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz